

Franckesche Stiftungen zu Halle

**Joh. Andr. Qvenstedii, SS. Theol. D. & Prof. Publ. Ordin. in
Acad. Witteberg, Ethica Pastorum, & Instructio Cathedralis,
sive Monita, Omnibus ac ...**

Quenstedt, Johann Andreas

Wittebergæ, 1708

VD18 13565508

III. Debitam in munere suo adhibeat vigilantiam.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-213082

monstrare, quod sincerus sit ac fidelis minister Christi, qui nullā muneris parte deficiat, sive, qui nihil eorum, quæ à fidei Evangelii Ministro jure exigì possunt, intermittat, de cætero securus. Qui ita fideliter suo fungitur officio, ac Ministerii sui partes summo studio implet, ille in die Novissimo audiet illam beatificam Christi vocem; Matth. XXV. 21. *Euge serve bone & fidelis, super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam*: q. d. Non eris amplius servus ac œconomus, rationem administrationis redditurus, sed hæres ac dominus bonorum tibi tradendorum. *Ingredere in gaudium Domini tui.* Hieronymus in h. l. *Quid potest esse majus, inquit, fidei servo, quam esse cum Domino, & videre gaudium Domini sui.* Et Chrysostomus in eund. loc. dicit, *Πρασι ψά, intra in gaudium Domini tui, universam monstrari beatitudinem, cum non possit esse major gloria servi.* Merito ergo de hoc Gaudio exclamat Augustinus in Soliloq. cap. 35. *O gaudium super gaudium, vincens omne gaudium, extra quod non est gaudium, quando intrabo in te, ut videam Deum, qui habitat in te.*

LII.

Debitam in munere suo adhibeat vigilantiam.

E

Εἰρηγίας.

[*ῥηγόρησις* seu *vigilantia* (animi vid.) pars est illius fidelitatis & providæ curæ, quam à Doctoribus Ecclesiæ exigijam probavimus. Hæc autem propria Pastorum laus est, ut sint *ἐπινοηταί*, 1. Petr. V. 2. *προσέχοντες, ῥηγοῦντες* Actor. XX. 28. 31. *speculantes, attendentes, vigiliæ custodientes* super gregem suum. Non differt à Lupo, qui pro ovibus non vigilar contra lupum. *Fili hominis*, inquit Dominus Ezech. III. 17. & cap. XXXIII. 7. *speculatorem dedite domus Israël*. Uti autem in uribus vigiles seu speculatores in turri aut alio edito loco constituuntur, qui hostes adventantes, vel incendium obortum, sive in aulâ Principis, sive in tugurio opilionis, confestim signo dato indicent, & ad propulsandum illos aut extingvendum hoc populum, provocent; Ita verbi Ministri in domo Israël i. e. Ecclesiâ Dei constituti sunt animarum Episcopi, speculatores & vigiles, loc. jam cit. ut in omnem partem habeant intentos oculos, & non solum præsentibus medeantur malis, sed etiâ procul imminentibus hæresiū & vitiōrum periculis occurrant; ut adventantibus hostibus, Satanâ & Mundo cum satellitio Tyrannorum, Hæreticorum Epicureorum, falsorum fratrum, carne item nostrâ corruptâ,

ruptâ,

ruptâ, qui vi & fraudibus salutem hominum infidantur, admoneant suos de periculo, & tubâ institutionum, redargutionum, correctionum, exhortationum &c. ad cavendum, inclament, vel incendio iræ divinæ hominū peccatis excitato, exhortentur ad fundendas veræ ac seriæ penitentiae lacrimas, quibus hic ignis extingvatur. Videns jam eminus Speculator hostem appropinquantem, aut flammam sursum tendentes, ac de periculo suos præmonens, à culpâ exitii pereuntium excusatur, Ezechiel. XXXIII. 3. seq. Sic licet fidei Ministrorum admonitionibus non obedientes impii pereant, illis tamen causa interitus horum nequit imputari. Silens verò speculator hoste conspecto, & flammis erumpentibus, propter damnum, quod acceperit populus, merito somnolentiæ & perfidiæ poenas luit, ibid. v. 6. Sic à Ministris, si legis comminationibus impios de peccato & iræ Dei gravitate non admoneant, horum pereuntium sanguis repositur, v. 8. Emphatica sunt verba *Chrysostomi* in loc. Ezech. III. 17. Homil. XXXIV. in Epistol. ad Hebr. 13. v. 7. quæ, quoniam prolixiora sunt, quàm ut hic adscribi possint, videntur. *Quisquis Evangelicus Præco velit haberi,* inquit *Erasmus* Lib. I. de Ecclesiast. pag. 696. Oper. Tom. V. in specula sit, oportet, ut e sublimi

non

non sibi tantum, sed & alius vigilet. Er pag. seq.
 In turri excubanti capitale est, si hostem adven-
 tantem, aut non præviderit, aut non prædixe-
 rit, sed nulli periculosiores sunt hostes, quàm
 vitia capitalia, quæ perimunt animas, quæque
 Christum occidunt in membris suis. Quæ igitur
 poena manet speculatorem, si hic fuerit mutus?
 Idem in Epist. I. Tim. III. ait; Speculator est,
 & periculum undique imminet. Non licet esse
 socordem, quoquo versum vigiles oculos circum-
 agat, oportet, ne quid insidiator ille, duce dor-
 miente, de Christi castris intercipiat. Opor-
 tet, ut pastor totus sit mens, oculusque, in-
 quit Antiochus Hom. VIII. Virgam & ba-
 culum gestet oculatum & vigilantem. Sit Argus
 totus, ut animal plenum oculis, ante, retròque,
 ut ne una quidem concreditarum sibi pecudum
 refulcia fiat, & indigna, quæ recipiatur à Deo
 per oscitantiam. Apostolus Paulus I. Tim. III.
 2. Episcopum vult esse *νεφελέων*, quæ vox, ut
 supra, Monito XXXII. observavimus, non so-
 lum de sobrietate corporis, sed etiam de so-
 brietate mentis, videl. vigilantia & pruden-
 tia usurpatur, unde non malè Erasmus, Beza,
 aliique interpretantur *vigilantem*, i. e. ut Chry-
 sostomus exponit Homil. III. in Acta Apost.
clarissimâ mentis acie præditum, *μυρίων ὀφθαλ-
 μῶν*, innumerosque habentem omni ex parte ocu-
 los,

los,

los, quibus acutissime cuncta prospiciat. Idem Apostolus ad Timotheum inquit, 2. Epist. IV. 5. *Ὁ δὲ νῦν ὡς πάντοτε, Tu verò vigila in omnibus*, h. e. in omni officii tui parte. Loquitur autem non de vigilantia corporis sed mentis, ut vigilare hic sit providum esse, sollicitè agere, intentum esse undiq; in gregem sacrum, ut speculatorem Domini decet. Periculi magnitudo postulat vigilantiam singularem, & quò proprius instat, eò diligentiores agenda excubiae sunt. Deum immortalem! Quos nunc arietes non admovet Diabolus, quas artes non experitur, quâ viâ nō grassatur, ad everendam Ecclesiā Dei? Semper vigilat, semper agit excubias, nunquā fatigatur, *ut leo rugiens circumit, querens, quem devoret.* I. Petr. V. 8. Non itaq; sint oriantes, oscitantes, dormitantes Ministri Ecclesiæ, sed vigilent pro animabus hominum, tanquam rationem redduri. Hebr. XIII. 17. Væ illi, qui tantum thesaurum, (animas vid.) pretiosū depositū istud, quod Christus sanguine suo pretiosius judicavit, negligenter custodit! Non satis est officium ingredi, sed labore, curâ, attentione & vigilantia opus est. *O utinam*, ait Bernhardus Sermone 78. in Cantica; *tam vigiles reperirentur ad curam, quam alacres currunt ad Cathedram. Perlineat*, inquit, *Augustinus in Johann. ad nos curas*

cura, ad oves obedientia, ab nos vigilantia Pa-
storis. Et Bernhardus in sententiis ait; Pa-
storum est vigilare super gregem, propter tria
necessaria, vid. ad disciplinam, ad custo-
diam, ad preces. Ad disciplinam propter
malorum correctionem, ne grex commissus pro-
pria molestia deficiat, ad custodiam, propter
diabolicam suggestionem, ne hostili seducatur
calliditate, ad preces, propter tentationum in-
stantiam, ne vincatur a pusillanimitate. In
disciplina rigor justitia, in custodia Spiritus con-
sili, in prece affectus compassionis est. Imò ipsum
Episcopi nomen indicat, quod specularem cum
oporteat, atque omni ex parte oculum esse, o-
mnia prospicientem, neque quicquam negli-
gentem, ut loquitur Isidorus Pelusiot. lib. I. E-
pist. 149. *Episcopatus dicitur ὡς ἀπὸ τοῦ ἐπισκοπεῖν*
πρόβλεπας, inquit Claud. Espenceus Com. in Epist.
I. Tim. cap. 3. ab init. p. 38. *speculari atque*
providere universis, quos sub sua cura suscep-
rit. *Militare verbum est Episcopus*, inquit Eras-
mus Lib. I. Ecclesiast. pag. 673. Tom. V. O-
per. hinc dictum, quod quicquid se proficitur ducem
exercitus, ἐπισκοπεῖν, i. e. dispicere debet, ne quid
desit sui vexilli militibus. Unde et Homerus
Hectorem ἐπισκοπον, *Agamemnonem Impera-*
torem ποιμήνα λαῶν appellat. Ambrosius Tom.
IV. Lib. de dignit. Sacerdot. cap. 6. *Epi-*
scopum